

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

بررسی راهکارهای کیفیت بخشی به آموزش و یادگیری در مناطق دوزبانه

زهرا محمدی

کارشناسی زبان و ادبیات فارسی

rmohammadi.teacher@yahoo.com

چکیده

: دوزبانگی چالشی جدی برای دانش آموزان، والدین و حتی معلمان است. کودکان دوزبانه اجباراً در سیستمی قرار می گیرند که زبان تحصیلی غیر از زبان مادریشان است. از سوی دیگر مهارت های ناکافی معلمان این نوع دانش آموزان به تعمیق شکاف بین آموزش و یادگیری و پیشرفت تحصیلی دامن می زند. **هدف:** هدف از انجام این پژوهش بررسی راهکارهای کیفیت بخشی به آموزش و یادگیری در مناطق دوزبانه است. **روش:** این پژوهش با توجه به ماهیت موضوع به روش توصیفی و تکنیک مطالعه اسنادی صورت گرفته است. جامعه ی آماری این پژوهش عبارت بوده است از کلیه ی منابعی که با عنوان بررسی راهکارهای کیفیت بخشی به آموزش و یادگیری در مناطق دوزبانه مرتبط است. **نتیجه گیری:** نتایج بدست آمده حاکی از آن است که معلمانی که از دانش و مهارت کافی از مناطق دوزبانه برخوردار نیستند نمی توانند هدف های یادگیری را با وضوح و کیفیت به دانش آموزان انتقال دهند. لذا زبان مادری نیز باید در کنار زبان رسمی کشور در کلاس درس مدنظر قرار بگیرد، زیرا مفاهیم آموخته شده به زبان مادری می تواند توسط کودک به زبان دوم (زبان رسمی) نیز انتقال یابد. عواملی چون تسلط معلمان بر هر دوزبان مادری و رسمی، فراهم کردن مکان و موقعیت کاربرد هر دو زبان، تسلط معلمان بر چهار مهارت زبانی، یعنی گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن و انتخاب معلمان بومی برای هر منطقه می تواند آموزش و یادگیری را در مناطق دوزبانه تسهیل بخشد.

کلمات کلیدی: آموزش، یادگیری، دانش آموز، مناطق دوزبانه، معلمان اثر بخش

مقدمه

یکی از عظیم ترین و حساس ترین حقوق کودکان، حق زبانی و دقیق تر بگوییم زبان آنهاست. وسیله ای که جهان درون و بیرون کودک با آن تبیین می شود، با آن لمس می گردد و همراه با آن رشد می کند» (ص ۹) زبان فقط قواعد گرامری و اصوات گفتاری نیست، زبان یک وسیله ارتباطی است. زبان اساس و بنیاد همه فعالیت های ذهن انسان را تدارک می بیند. (عارفی، ۱۳۸۲)

زبان وسیله ی اصلی ارتباط، تفهیم، تفاهم و شفاف سازی است؛ این وسیله ی ارتباطی فرآیند یادگیری و ایجاد ارتباط میان دانش آموزان با معلمان در مدارس دوزبانه را تحت الشعاع قرار داده است.

عدم آشنایی برخی گویش های خاص با زبان فارسی و دستورهای آن موجب شده است که گاهی اوقات شاهد بروز مشکلاتی مانند افت تحصیلی در بین دانش آموزان به ویژه در مقطع ابتدایی باشیم.

آموزش و پرورش فرآیندی ارتباطی است. پایه های ارتباط را زبان تشکیل می دهد. زبان تنها وسیله موثر در فرآیند آموزش و پرورش است. بدون زبان، ارتباطی میان افراد جامعه برقرار نمی شود و بدون ارتباط، آموزش و پرورش صورت نمی گیرد و بدون